

Instrucció tècnica per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat en el subministrament d'electricitat

Programa Ajuntament + Sostenible

Introducció

L'Ajuntament de Barcelona, seguint les línies que estableix el Compromís ciutadà per a la sostenibilitat 2012-2022, el Pla d'autosuficiència energètica de Barcelona (2024) i el Pla de millora de la qualitat de l'aire de Barcelona (2011-2015), treballa per minimitzar els impactes ambientals derivats del subministrament d'electricitat dels serveis i edificis municipals.

Aquesta instrucció tècnica dóna resposta a la Mesura de govern de contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals (2013) i al Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals de 20 de novembre de 2013, que preveu la publicació d'instruccions tècniques per definir els criteris ambientals específics que cal aplicar en la compra i contractació dels grups de productes i serveis definits com a prioritaris, entre els quals es troba l'electricitat.

1. OBJECTE

Aquesta instrucció tècnica té per objecte definir, de conformitat amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els criteris per a clàusules ambientals per als subministraments d'electricitat.

Per assolir aquest objectiu, aquesta instrucció:

- a. Caracteritza el que s'entén per electricitat verda i els diferents tipus d'energia que inclou.
- b. Defineix les prioritats en el subministrament.
- c. Defineix els criteris ambientals que s'han d'aplicar.
- d. Estableix el sistema de seguiment.

2. ÀMBIT D'APLICACIÓ

2.1. Àmbit subjectiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, aquesta instrucció s'aplica als contractes del sector públic que subscriuguin l'Ajuntament de Barcelona i les entitats dependents que tenen la condició de poder adjudicador, que tinguin per objecte contractual el que estableix l'apartat 3. Abast.

2.2 Incorporació als plecs

Tots els òrgans de contractació estan obligats a complir aquesta instrucció, i hauran de garantir que en tots els casos s'apliquen els criteris ambientals que estableix aquesta instrucció.

Com que es tracta d'un bé d'adquisició centralitzada, els òrgans de contractació central seran els que hauran de garantir que s'apliquen els criteris, tant si és a través de la redacció d'un plec propi com de l'adhesió a acords marc o altres sistemes de compra centralitzada supramunicipals.

Igualment, s'ajustaran als criteris ambientals d'aquesta instrucció els contractes de subministrament resultants de la contractació derivada dels anteriors.

La resta de serveis municipals i les entitats dependents no subjectes a la contractació centralitzada que tenen condició de poder adjudicador també hauran d'aplicar les prioritats i els criteris que estableix aquesta instrucció als seus contractes de subministrament elèctric.

2.3. Excepció i informe justificatiu

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, els òrgans de contractació competents o els responsables dels contractes podran considerar que les característiques del contracte no són adequades per incorporar totes o algunes de les clàusules ambientals que estableix aquesta instrucció. En aquests casos, l'òrgan de contractació competent haurà de justificar-ho degudament a l'expedient segons el que especifica l'apartat 4.2.

3. ABAST

3.1. Tipologia de contractes

Aquesta instrucció estableix criteris concrets per al subministrament d'electricitat verda, d'acord amb la definició del punt 3.2, tant per als contractes de baixa tensió com de mitja tensió.

Aquesta instrucció també s'aplica als contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenta en l'ús intensiu d'electricitat (com la contractació de servidors per a l'emmagatzematge de dades, etcètera), així com a les concessions d'explotació de serveis o instal·lacions, cessions d'ús o contractes de gestió d'equipaments quan el subministrament elèctric sigui responsabilitat de l'empresa adjudicatària i sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte.

La instrucció també s'haurà d'aplicar en la preparació de contractes de serveis energètics que incloguin, com a part del contracte, la compra i el subministrament d'energia elèctrica (prestació P1 segons el model IDAE).

3.2. Definicions

S'entén per electricitat verda:

- L'electricitat procedent de fonts d'energia renovables tal com es descriuen en la Directiva 2009/28/CE sobre energies renovables, és a dir, energia eòlica, solar, aerotèrmica, geotèrmica, hidrotèrmica i oceànica, hidràulica, biomassa, gasos d'abocador, gasos de plantes de depuració i biogàs.
- Cogeneració d'alta eficiència tal com es descriu en la Directiva 2012/27/UE relativa a l'eficiència energètica, és a dir, la procedent de cogeneració que aporti un estalvi d'energia primària d'almenys un 10%, així com la producció de les unitats de cogeneració a petita escala i de microcogeneració.

4. PRIORITATS DE DEMANDA

4.1. Prioritats

De manera conseqüent amb els diversos compromisos de protecció del medi ambient, canvi climàtic i estalvi energètic i de promoció de les energies renovables adquirits per l'Ajuntament de Barcelona, i ateses les diferències en termes d'impactes ambientals associats a les diferents fonts d'energia per a la producció d'electricitat, l'ordre de prioritats per als subministraments d'electricitat serà el següent:

- Utilitzar el contracte com a instrument de suport a l'estalvi energètic, fent-hi els ajustos i el seguiment necessaris dels paràmetres corresponents.
- Incorporar el màxim possible d'electricitat procedent de fonts d'energia renovables.
- Assegurar que el consum d'electricitat que no procedeixi de fonts d'energies renovables, procedeixi d'instal·lacions de cogeneració d'alta eficiència.
- En cap cas l'electricitat consumida a l'Ajuntament de Barcelona hauria de procedir d'una font d'energia diferent de les assenyalades en els punts anteriors.

Com a conseqüència d'aquestes prioritats, les emissions de CO₂ associades al consum elèctric de l'Ajuntament de Barcelona es reduiran progressivament a mesura que es vagin renovant els contractes de subministrament aplicant els criteris d'aquesta instrucció.

4.2. Informe justificatiu

En el cas que la direcció de serveis corresponent o, si escau, l'òrgan de contractació competent, consideri que no són aplicables les prioritats assenyalades, determinats requeriments o criteris ambientals, o bé consideri el contracte en si mateix com a no apropiat per a l'aplicació d'aquesta instrucció, ho haurà d'indicar i precisar en un informe justificatiu en què concret, com a mínim:

- Els requeriments i les característiques especials que requereix el servei contractat.
- Una justificació raonada sobre la impossibilitat de compaginar els requeriments especials amb les prioritats, els requeriments o els criteris ambientals establerts.

Aquest informe estarà a la disposició dels responsables del seguiment d'aquesta instrucció, quan així ho requereixin.

5. CRITERIS AMBIENTALS PER AL SUBMINISTRAMENT D'ELECTRICITAT

A continuació es detallen els criteris ambientals que s'han d'incloure en els plecs per al subministrament d'electricitat, tenint en compte les prioritats establertes anteriorment.

Els plecs hauran de garantir sempre que els licitadors aportin la documentació en què s'especifiquin els valors dels paràmetres assenyalats. En el cas que el criteri sigui objecte de valoració, l'òrgan de contractació haurà de determinar la puntuació que atribuirà al compliment de cadascun dels criteris d'adjudicació i la fórmula de valoració corresponent.

Criteris ambientals de subministrament d'electricitat
Ajust de la potència
Correcció d'energia reactiva
Electricitat verda
Prioritat per les fonts d'energia renovables

I- Ajust de la potència

L'òrgan de contractació haurà d'incorporar sempre l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de comprometre's a fer un seguiment regular de les desviacions en la potència contractada per a cada punt de consum.

L'empresa adjudicatària haurà d'informar d'aquestes desviacions al responsable de seguiment designat per l'Ajuntament de Barcelona, com a màxim als 6 mesos de la formalització del contracte, i proposarà els ajustos o les regularitzacions de potència que cregui necessaris i convenients.

II- Correcció d'energia reactiva

L'òrgan de contractació haurà d'incorporar sempre l'obligatorietat de l'empresa adjudicatària de comprometre's a fer un seguiment regular del consum d'energia reactiva per a cada punt de consum.

L'empresa adjudicatària haurà d'informar d'aquest consum al responsable de seguiment designat per l'Ajuntament de Barcelona, com a màxim al cap de 2 mesos de la formalització del contracte, i proposarà les mesures corresponents per millorar el rendiment de la instal·lació.

III- Electricitat verda

L'òrgan de contractació establirà que el 100% de l'energia elèctrica subministrada ha de ser electricitat verda amb garantia d'origen.

L'empresa adjudicatària haurà de presentar, en el moment de la signatura del contracte, la documentació del registre de garantia d'origen de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència amb un saldo positiu (saldo viu) igual o superior al consum previst del contracte.

L'empresa adjudicatària haurà de presentar, com a mínim anualment, un informe de les garanties d'origen assignades al contracte, amb una relació que reculli de manera desglossada les garanties redimides i que indiqui:

- Dada identificadora del centre o punt de subministrament: adreça, codi universal del punt de subministrament (CUPS)
- Any d'aplicació
- Tipus d'energia (renovable o cogeneració d'alta eficiència)
- Valor del consum total redimit pel període

La informació es presentarà en un fitxer electrònic segons el format acordat, compatible amb els sistemes informàtics i les aplicacions de l'Ajuntament, independentment de les eines de procés que proporcioni l'adjudicatari.

IV- Prioritat per les fonts d'energia renovables

A mesura que els contractes incorporin i consolidin la contractació d'electricitat verda, l'òrgan de contractació podrà incorporar com a criteri d'adjudicació la disponibilitat de les empreses per subministrar electricitat procedent de fonts renovables per davant de la que procedeix de cogeneració d'alta eficiència.

A aquest efecte, les empreses licitadores hauran de presentar en la seva oferta la documentació del registre de garantia d'origen de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència amb un saldo positiu (saldo viu) desglossat per renovables i cogeneració d'alta eficiència.

El seguiment d'aquest criteri es podrà fer a partir del detall de les dades de l'informe anual de garanties d'origen, tal com s'ha descrit, sense necessitat d'informació addicional.

6. CRITERIS PER A ELECTRICITAT EN ALTRES TIPUS DE CONTRACTES

6.1. Contractes de serveis amb ús intensiu d'electricitat

En els contractes de serveis, l'execució dels quals es fonamenta en l'ús intensiu d'electricitat (com la contractació de servidors per a l'emmagatzematge de dades, etcètera), així com a les concessions d'explotació de serveis o instal·lacions, concessions d'ús o contractes de gestió d'equipaments quan el subministrament elèctric sigui responsabilitat de l'empresa adjudicatària i sempre que l'aplicació sigui compatible i no perjudiqui la qualitat del servei objecte de contracte, els òrgans de contractació hauran d'incloure criteris d'electricitat verda, sempre que el consum elèctric tingui una relació clara i directa amb l'objecte del contracte.

En aquests casos, l'òrgan de contractació valorarà el percentatge d'electricitat verda amb garantia d'origen en les ofertes. Addicionalment, es podrà establir un percentatge mínim. L'òrgan de contractació podrà acceptar, i fer-ho constar així en el plec, el compromís de l'adjudicatari de renegociar el seu contracte de subministrament elèctric dins del primer any de contracte per tal d'adequar-se al percentatge ofert o requerit.

En casos de serveis amb instal·lacions o equips que no són d'ús exclusiu de l'Ajuntament de Barcelona, el percentatge d'electricitat verda farà referència al percentatge imputable a l'Ajuntament del total del servei.

Addicionalment, l'òrgan de contractació podrà valorar que l'empresa compensi les emissions de CO₂ corresponents al subministrament elèctric sense garantia d'origen.

6.2. Contractes d'empreses de serveis energètics

Es valorarà que dins del contracte de serveis energètics es consideri un increment progressiu del subministrament d'electricitat verda amb garanties d'origen.

Addicionalment, l'òrgan de contractació podrà valorar que l'empresa compensi les emissions de CO₂ corresponents al subministrament elèctric sense garantia d'origen.

7. SISTEMA DE SEGUIMENT

D'acord amb el Decret d'Alcaldia sobre contractació pública responsable amb criteris socials i ambientals, el responsable del contracte supervisarà que es compleixin i s'executin les clàusules ambientals que estableixen els plecs. Mentre els responsables del programa Ajuntament + Sostenible no disposin d'un sistema automatitzat de seguiment de l'ambientalització de la

contractació, el responsable del contracte remetrà, mitjançant l'adreça electrònica ajuntamentsostenible@bcn.cat, la informació següent:

- Plecs de contractació
- Còpia de l'informe d'adjudicació, amb el detall de la valoració dels criteris ambientals de les ofertes.
- Còpia de l'informe anual de garanties d'origen redimides assignades al contracte.

Per als contractes de serveis amb ús intensiu d'electricitat, els responsables de contractació remetran una relació dels contractes de serveis en què s'han incorporat criteris ambientals relacionats amb el subministrament elèctric.

Els responsables del Programa Ajuntament + Sostenible podran sol·licitar a l'òrgan de contractació l'aportació d'informació addicional.

8. DISPOSICIONS TRANSITÒRIES / ENTRADA EN VIGOR

Aquesta instrucció entrarà en vigor 3 mesos després de publicar-se.

Aquesta instrucció no és aplicable a les licitacions, els expedients de les quals ja s'hagin obert o aprovat ni als plecs aprovats o les licitacions públiques pendents de resolució amb data anterior a l'entrada en vigor d'aquesta instrucció.